

sententia libellum conservarent eam rex, qua expedire uiderentur ad unitatem, et concordiam in eccl.^a retinendam qua s. D. Papa commun ecclesiarum sibi subditarum nomine offerrentur, et ut confirmarentur auth^a apostolica postularent, nec desinerent, quousq^{ue} id effectum. sit ut saltem in pace et fide subdit^{ur} mihi retinerentur sub sedis Ap^{stolica} auct^{oritate}, et in una sancta universali eccl.^a matre nostra extra quam nulla saltem esse potest.

Exemplum Literarum Cesaris ad summum Pont. dat. vij Id. Martij. 1863

(39)

Sanctissime, et Beatisime Pater

Secundo congressu inter duos nuntios S. V. et nos, super negotio huius saec^lis^e. cum literas aliquor, ex Imperij n*ost*ri Principibus eis insinuassem, quibus animad- uerberatur eos iamdiu nonnulla subdorasse futura in Concilio, quibus ne dū ipsis, verum etiam cunctis Christum profidentibus imponeretur, si ab ap^{osto}lo modello, et canonibus in Augustianis Comitūs. 1559, celebratis, fieri conperet. Hoc pre- cipue urgebam, ut liberum foret Concilium; tantum in hoc uno industria poneretur, ut minime suspicionis locus, nec ansa relinquatur. Non despererat mihi prorsus spes, quod reliqua impedimenta ē medio tollerentur, si hoc unum, sectariorum animos tranquillos, et pacatos reddidisset: detrahendereq^{ue} me hanc fore tanti momenti clauem praecipuum, ne dixerim solam, Nos uero illis innixi, sectarios. Confessionistas praecipue, ut et ipsi conuenirent (Lieet non semel, et seorsim, et una cum S. V. nunc ijs repulsam passi) urgere et instare minime destitimus: et cum diversis eos maledicis aggredieremur ut expugnare confideremus. Ecce, iam cepit Concilio rumor tam a Catho- licis, q^{uod} ab alijs hinc inde spargitur, Concilium in omnibus ad nutum dirig^{er} et moderari; Roma cursores sunsumq^{ue} deq^{ue} uolitare; nul proponi, aut tractari, quod a Romana curia speciatim haud imponatur, promissis donis

et minus cuncta agitare in Concilio ita ut aperte quoque factiones exinde
inter Patres exortae sint, quæ demum publicis litteris, et euulgatis libellis, qui
bus aperte sacrosancti Concilij libertas impugnatur, et antiqua illa abud
orthodoxos Patres in Concilium auctoritas maximè exploditur, confirmata
eneruatur totius Ecclesiastice disciplina robur, honoris omnis et reveren
tia Decanorum, Consiliorum, quam sanctis Evangelij aquare non sunt
ueriti, submoventur, dum et cunctis Comitiis inferiora redduntur,
consultis peritor, parva; quod nos ut accusare nolumus, ita nec appre
bare possumus: importune haec fieri, et in Ecclesiastice uentatis, quam per
Concilium minime uenari moliebamur, maximum detrimentum sile
minime possumus. Insultant nobis aduersarij, factum magis faciunt
et tollunt ad sidera uicisse causam gloriantur: et quid illis respon
dendum erit? S. V. suppeditet. si per Concilium conciliare eos curat
repetimus, sicut non ui, nec fraude, nec astu, aut dolo, sed modelli
sinceritate, et ueritate agendum esse censemus. Patribus in Concilio
intentionem nostram apertis verbis aperire curauimus, quod et per
alios Principes fieri cupimus, ut uidelicet per Oratores, qui idcirco
tractandis intersunt, immidiat Patribus ipsi necessaria proponant
oue uero nobis, et consiliariis suis, et Theologis uisa sunt oportuni
pro correctionis tantæ uia, et erratorum correctione per Oratores
nostri istie prudentiam S. V. innocentem fideliter deuenimus.
Nam multo plura sunt, quam litteris his contineri possint, quibus et
earum, copias, quas Principum aliquot Oratores in Concilio, et nobis,
dedecesserant volumus. Datus Croponthi uix Iudas martyris
Anno M. D. lxxv

Ferdinandus primus Imperator